

En el record...

- 36 HOMENATGE A D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA.
ASSOCIACIÓ AMES DE CASA D'AGRES.
- 37 HOMENATGE A D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA.
GRUP DE L'APARICIÓ D'AGRES.
- 38 HOMENATGE A D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA.
FILÀ ELS PASTORETS
- 39 D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA. UN HOMBRE PARA LOS DEMÁS.
Francisco José Ferrer Bravo
- 40 D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA.
Josep Manel Francés i Reig
- 41 D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA
Adrián Espí Valdés
- 42 RAMÓN.
Antonio Castelló Candela
- 44 AGRES EN EL RECUERDO DE RAMÓN.
Pepa Botella de Castañer
- 45 EN RECORD DE RAMÓN CASTAÑER.
Antonio Francés Pérez
- 46 EN RECORD DEL JUEZ DE PAZ.
M. Pascual
- 47 JUAN FRANCÉS REIG, JUEZ DE PAZ DESDE 1976-1988
- 49 EN RECORD DEL TIO PEPE DEL MAS DELS CAPELLANS.
Irene Reig Vañó
- 50 RECORDANT A MILAGRO DOMÍNGUEZ.
I. Esteve

SANTO PATRON

HOMENATGE A D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA ASSOCIACIÓ AMES DE CASA D'AGRES

4 de febrer de 2012

Estimat i benvolgut Ramón Castañer,

Les ames de casa no podien deixar passar esta oportunitat del teu homenatge per dedicar-te unes paraules.

I és que estem molt agraïdes per l'ajuda que sempre hem trobat en vosaltres, el mateix en tu que en la teua Pepa, ja que a l'hora de preparar un sainet la vostra opinió ens era imprescindible. Estaves sempre disposat al que fóra, i a més a més amb una gran dosi de bon humor, que suposava molt, donades les circumstàncies de la teua salut, que ja de temps arrossegaves eixa malaltia que així i tot aguantaves i resisties com el que més.

Però, clar està que tenies la teua raó de fer-te fora, ja que t'apurava que Pepa es quedara a soles. Doncs que sàpies des d'on estigues que la teua benvolguda Pepa no estarà mai a soles, perquè, a més dels fills i del nét, ací a Agres té moltes amigues que estem disposades a fer per ella el que calga, incondicionalment.

Pel que has sigut i tot el que has fet des de sempre, GRÀCIES, GRÀCIES, GRÀCIES.

HOMENATGE A D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA GRUP DE L'APARICIÓ D'AGRES

4 de febrer de 2012

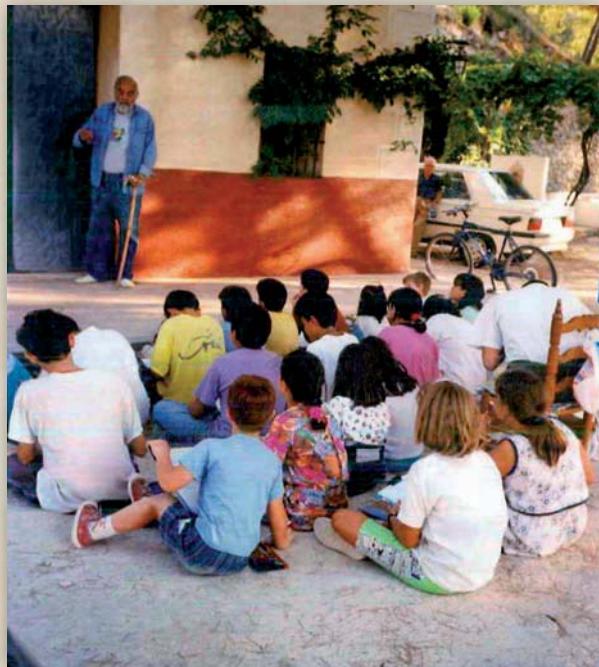
Bon dia,

Hui estem reunits ací per homenatjar la figura de D. Ramon Castañer Segura, Ramon per a tots nosaltres, Ramon com ell volia, perquè la seu proximitat era tanta, que és difícil respectar regles i protocol per parlar d'ell, els sentiments són tants que es desborden i el llenguatge es queda curt per expressar tot el que la seu figura ens fa evocar, però... del que sí estem segurs és de l'immens afecte que, no només li teníem, sinó que li seguim i seguirem tenint, amb vosaltres, la seu família, i quan recordem la seu presència sentirem una mescla d'alegria, confiança i pau, i després (amb el permís de Ramon) de nostàlgia, perquè sabem que el trobarem molt, molt, molt, a faltar.

Sí, Ramon ha anat calant en nosaltres de tal manera que la nostra agrupació queda amb un sentiment d'orfandat en faltar la seu presència, perquè Ramon sempre hi ha estat, ell i tu, Pepa, hi heu estat sempre, recolzant-nos i dotant de prestigi i art la representació de la nostra estimada APARICIÓ DE LA MARE DE DéU D'AGRES.

Ja fa alguns anys, no dubtàreu a posar el vostre excel·lent saber fer a tan meravellós acte, que cada any creixia més i més, sense deixar a ningú indiferent; i és a partir de la vostra valuosa i necessària col·laboració que tot el meravellós potencial del text, que tan bé expressa el fet de ser d'Agres en aquells temps, engrandeix la posada en escena de l'Aparició, i aquesta comença a vestir-se de llarg per convertir-se en el que és hui.

Guardarem, Pepa, com un tresor, els decorats que adornen la representació i que la bondat de Ramon va expressar magistralment a través de la seu pintura, i els va adequar als temps en què es desenvoluparen els fets. Guardarem també les anècdotes i records de tota la vostra etapa de direcció, així com, entre molts d'altres, l'encert d'introduir la teua meravellosa veu en off, que segueix impressionant com el primer dia, ja

que, qui no s'estremeix en sentir-te dir: "Corre, Gaspar, a la serra. Corre, Gaspar elegit, que per al poble que tant vols el gran dia ha arribat hui". I estem segurs que Ramon, des d'on estiga, continuàrà ajudant-nos, però aquesta volta expressant directament a la nostra Mare de Déu les vostres necessitats, i segurs estem que també les del Grup de l'Aparició, que sempre comptà entre els seus mèrits el fet d'haver tingut entre els directors a Pepa i Ramon Castañer.

Gràcies, Pepa, Ramón, Vaina i Sebantián, gràcies per estar ací i permetre'ns expressar els nostres sentiments, a qui heu compartit amb Ramon la vostra vida, i volem que sapieu que considerem un immens regal de Déu haver gaudit de la seu companyia.

Volem, finalment, reiterar-vos el nostre reconeixement i estima, i posar-nos a la vostra disposició per al que desitgeu.

Una abraçada molt forta,

HOMENATGE A D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA FILÀ ELS PASTORETS

Bona vesprada a tots, en especial i donat el motiu que ens reuneix, a la família de D. Ramón Castañer Segura. Sense més preàmbuls, volem expressar el nostre més afectuos i sentit reconeixement i posar-nos a la seu disposició, per al que vulguen, des d'aquesta associació que ha tingut com a orgull comptar entre els seus Pastors d'Honor el Sr. Ramón i Pepa de Castañer.

És extremadament fàcil exaltar la figura d'un home de qualitats excepcionals, que va estar sempre a l'altura de les circumstàncies en qualsevol necessitat o problema que li van exposar els membres de les diferents junes de govern d'aquesta Filà. Només cal recordar, entre altres molts compromisos, l'excel·lent disposició per formar part dels diferents jurats, quan no d'observadors, als quals acudien tant ell com la seu dona, com a veus consensuades i autoritzades que, tant per als concursos d'ambaixadors, els concursos de pintura com qualsevol altre esdeveniment, ens nodrien de savis consells en tota aquella necessitat humana i artística que es plantejava a la Filà. No content amb això, va tenir a bé, per pròpia iniciativa, pintar l'excel·lent quadre que representa el pastor Gaspar Tomàs l'any 2001, que hui ilueix al Santuari de la Mare de Déu d'Agres, i que va ser donat públicament al nostre poble.

Açò va ser producte de la seu provada generositat i humanitat, ja que temps abans ja havia tingut ocasió de demostrar el seu afecte regalant el quadre que representa la Verge pelegrina i que està a l'entrada del lampadari del Convent. El poble, agrai't, va tenir l'encert aquest mateix any, perquè ja era clam popular, de nomenar tant a ell com la seu dona, fills adoptius del poble d'Agres, que hui els ret homenatge. No va ser menys clam que aquesta Filà els nomenara també a tots dos per unanimitat Pastors d'Honor, com refleix l'acta d'agost del citat any. Déiem abans que va estar sempre a l'altura de les circumstàncies, devant

les necessitats i problemes de la Filà i del poble. Prova d'això va ser el que va fer quan s'assabentà que el 7 de setembre, Dia del Pastoret, quan la Imatge baixa al poble a visitar al seu veïns, el Santuari quedava sense la seu imatge i els pelegrins que hi acudien se sentien un poc desencantats. Així que Ramón, D. Ramón, i la seu dona, sensibles a aquesta circumstància, van voler pintar i regalar a la Filà un quadre que fóra fidel reflex de la Imatge del Santuari i donem fe que ho van aconseguir, de tal manera que cal acostar-se als primers bancs per saber que la Imatge no està al seu lloc el citat dia. Per finalitzar aquest breu resum, queda ressenyar que l'any 2009, també de la seu destra mà, va sortir el quadre de la Imatge de Sant Francesc que va regalar al Santuari, situada al costat de la imatge del mateix.

Finalment, cal dir que a la magnífica pintura, unia una humanitat, humilitat i proximitat que serà un buit difícil d'omplir, que el trobarem molt a faltar, que el recordarem sempre com a algú molt proper, i que estem a la vostra disposició, Pepa, Ramón, Sebastián i Vanina, per tornar -una miqueta almenys- l'afecte que ell va tenir per aquesta Filà i aquest poble.

GRÀCIES DE TOT COR.

D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA, UN HOMBRE PARA LOS DEMÁS

FRANCISCO JOSÉ FERRER BRAVO

Recuerdo muy entrañablemente los años que viví en Agres. Mis primeros años como sacerdote, mis primeros pasos en el intentar dar esperanza a un pueblo, dar lo que Jesús me había dado a mí. Y en medio de ese trabajar por hacer presente el evangelio de Jesús, conocí mucha gente con la que compartí mucho y me dio muchísimo. Una de esas personas fue Ramón Castañer.

Como es evidente, la diferencia de edad podía ser una dificultad en nuestra relación personal y en nuestra manera de entablar conversaciones que a ninguno nos aburrieran, pero no fue así. Su humor, su manera de describir la realidad hizo fácil la relación personal con él.

Cada verano acudía a encontrarse con un pueblo que, aunque no era el suyo, lo quería como propio y lo sufría también como tal. Los distintos problemas que podían aparecer le afectaban como a buen hijo de vecino. No le era indiferente las alegrías y los sufrimientos de este pueblo. Era, según su forma de vivir, alguien de este pueblo.

Yo acudía cada verano a encontrarme con él y con su querida esposa Pepa Botella. Hablábamos

de muchas cosas, pero especialmente del “teatre de l’Aparició” y del Santuario. Cómo le preocupaban ambas cosas. Y así supo demostrarlo.

Todos los años, a pesar de que la salud le ponía muchas trabas, se preocupaba por hacer todo el bien que podía. Cada año repasaba el escenario para el teatro o pintaba alguna caseta nueva. Y con el Santuario, buscaba la forma de mejorar su situación. Ello le llevó a regalar distintos cuadros. Primero, regaló el cuadro de la Virgen con manto (ya hace mucho tiempo), después, el cuadro del Pastor Gaspar Tomás, luego el de la Virgen en su Camerino para utilizarlo durante las romerías, y finalmente, regaló el cuadro de San Francisco de Asís.

Desde luego que se le notó su amor al pueblo y a su Santuario, lugar de reposo de la “Mare de Déu d’Agres”.

Muchos momentos entrañables, como decía al principio, pude vivir con él y con Pepa, a quien él quería con locura. El amor por su esposa y su familia no era algo que ocultara o disimulara, lo expresaba muy viva y plásticamente, como con sus cuadros. Te lo mostraba a cada momento de forma natural, haciéndote ver continuamente que para él su familia era lo primero.

Grandes momentos pasé con él, grandes momentos que no se olvidarán. El diciembre pasado tuve la suerte de poder visitarle en Madrid y despedirme de él. A pesar de que se encontraba muy débil, nunca perdió su sonrisa y buen humor.

Sirvan estas breves líneas para que no olvidemos nunca que un pueblo es grande porque su gente es grande, un pueblo es bello porque su gente reparte belleza. Ramón Castañer hizo de Agres su pueblo y con ello lo ha hecho más grande y bello.

Desde Lima; FELICES FIESTAS A TODOS. OS TENGO EN MIS ORACIONES.

D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA

JOSEP MANEL FRANCÉS I REIG

Apreciats amics i paisans:

Ahores d'ara, segur que ja s'ha dit molt o tot sobre el bon i estimat amic Ramón Castañer. La meva exaltació serà més curta i intensa, que no pas llarga i tediosa.

Ramón, gran pintor, gran persona. Des del punt de vista agresà, es pot dir que Ramón era un més del poble. Tot i la seva cabdal importància al món de les arts plàstiques, reconegut a nivell internacional, el més valorable per nosaltres, els d'Agres, és que hem gaudit de la presència d'una persona que formava part de l'espai paisatgístic del nostre poble. Una persona que estimava el nostre poble i ho demostrava. Un personatge que es sentia com aquell de la peça de música festera 'Un moble més' de Julio Laporta, en la qual es descriu l'ànima del fester, tan fester, que el seu deliri fa que sempre que pot se'n vaja a la filà per sentir més de prop la festa. Doncs així es sentia Ramón a l' hora de vindre cap a Agres. Una persona que va dedicar part de la seva desbordant creativitat al poblet de Mariola.

Per això els agresans hem de sentir-nos privilegiats. Que un artista de la seva talla, sempre acompañat de la seva inseparable Pepa, ens haja permès gaudir de la seva presència i del seu caràcter, és un tresor difícil de valorar.

No cal parlar de la seva vessant artística, sobre tot per què altres més autoritzats i estudiosos que jo ja n'han parlat i en parlaran vastament. A mi m'agradaria parlar de la persona, que és el que més de prop he pogut conèixer.

Implicat a la vida cultural del poble, vaig tindre ocasió de conèixer-lo definitivament (ja l'havia conegit com a pare del meu amic Ramón), preparant els actes de cinquè centenari de l'aparició de la Mare de Déu. Vam preparar i musicar amb el meu germà una oració-poema molt extens per la Mare de Déu. Va ser en aquelles reunions-assajos, on em vaig adonar de la seva humilitat, afabilitat i humor desbordant. Una personalitat de la seva talla, ens feia sentir tan a prop seu gràcies a la seva campetxania. Quins moments, eh Pepa, Xelo, Gabri? Quantes rises!

Abans d'això ja havia tingut contacte amb ell i amb la seva creativitat, tot fent el disseny i muntatge dels decorats del teatre de l'Aparició, i per mi eixos moments tenen un valor molt especial pel lo molt que m'estime la representació. Semblaven que eren, a la vista d'un xavalet ignorant, mamarratxos allò que pintava, semblava que realment estava embrutant els panells que havien construït per al decorat. I després, amb la perspectiva i bagatge dels anys, és quan reconeixes la gran obra d'art que va deixar per la prosperitat dintre del Teatre de l'Aparició. Però no sols amb les pintures dels panells de decorat va expressar el seu geni artístic. També es va deixar moltes nits i dies de reflexió, per triar una base musical immillorable que ha tingut continuïtat fins les actuals representacions.

I resulta que qualsevol record d'aquells moments que em puga vindre al cap no deixa altra empremta que no siga un somriure i una proximitat del personatge convertit en home.

Un més dintre del paisatge agresà, que cada cop que et trobaves amb ell pels carrers del poble tenia una paraula agradable i un sentit del humor desbordant.

Ara i per finalitzar, només queda fer una anunci institucional, i eixe anunci és que:

Pels seus mèrits com a fill adoptiu i conseqüentment predilecte del poble, en reconeixement de la seva trajectòria com a personatge artístic il·lustre arreu del País Valencià i de tot l'estat Espanyol, La Corporació Municipal d'Agres reunida el 26 de Gener de 2012 en Comisió Informativa, va incloure i aprovar per UNANIMITAT nomenar un carrer del municipi: Avinguda de RAMÓN CASTAÑER I SEGURA.

Fet este anunci, només queda agrair a la família, Pepa, Ramón, Vanina, Sebastián, la vostra presència en aquest acte en memòria del nostre amic i paisà: Ramón Castañer i Segura.

A continuació, a les 6:30, es celebrarà una missa a la parròquia de Sant Miquel en la seva memòria.

Gràcies i bona vesprada a tots.

D. RAMÓN CASTAÑER SEGURA

ADRIÁN ESPÍ VALDÉS

Atravesar aquellos pilotes con la verja abierta de par en par, en plena Mariola, es entrar en el reino de la paz, la elegancia, la buena estética y sobre todo, la amistad amplia y franca.

El verano siempre nos ha traído al bello pueblo de Agres a Ramón y a Pepa, Ramón Castañer, “pintor excelsus el mejor artista alcoyano del siglo XX” y Pepa, su compañera, su cuidadora, su musa, voz de la poesía mejor escrita.

Subir la cuesta, aparcar cerca de la balsa-piscina, salir del coche, mirar al frente y hacia abajo. El horizonte luminoso y verde ante nuestros ojos, las casas colgadas y desde arriba como una cuna o la proa de un enorme navío. El campanario de la iglesia.

Población y vecindario tranquila, abierto donde Ramón ha vivido horas, días, años de felicidad, colaborando, además en las tradiciones locales y en la divulgación de la Mare de Déu.

Y en el Más de Botella acudimos para hablar, para gozar, para aprender. Las ruedas de carro colgadas, sujetas a los tapiales blancos, La mesa delante de la casa con su tapete de “hule”. Las macetas, los geranios, los buenos olores de “alfabegas” y de los tomillares cercanos... un paraíso.

Y entramos, entramos con él, y vamos al estudio. Al obrador donde pinta sus cestas de florecillas secas de

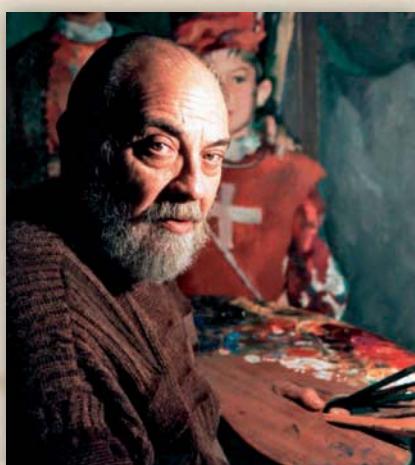

esta Mariola inacabable. Y vemos sus lienzos de ayer, los de San Carlos de Valencia y los de París, paisajes y tipos toreros. Y vemos libros y revistas, papeles, y un San Francisco que debió de figurar en la exposición de la Luz de las Imágenes. Y observamos, pero no podemos contra de tantas que son, botellas de licores, naturalmente vacías, colecciónadas y puestas en anaques y hornacinas. Botellas de anisados “El mono, La Asturiana “ jarabes y conñacs...

Agres ha sido un remanso de paz, felicidad, trabajo, meditación incluso. Ramón se ha entregado a vivir la vida sencilla y hospitalaria de este lugar hermoso “costerut”, con flores por doquier y fuentes que mana aguas frescas. Y ha pintado para Agres temas de su historia y devoción más sentida, mientras que Pepa se entrega al teatro, a la puesta en escena del milagro mariano.

Pienso que Agres debe de estar orgullosa pensando y valorando los veranos en que Ramón ha vivido en la localidad, al salir de ella, en el lugar más alto, rodeado de pinos frondosos y estirados, mirando hacia las tierras valencianas, en las puestas del sol caluroso de los estíos.

Aquí, tan cerca de la Iglesia, del Ayuntamiento, del Convent, Ramón Castañer Segura (1929-2011) ha creado arte y quizás meditado las palabras de Paul Klee cuando decía: “El color se ha apoderado de mí, ya no tengo que perseguirlo. Se que me poseerá siempre”. Y también pudieran traducirse estas palabras y pensar: “Agres se ha apoderado de mí, ya no tengo que perseguirlo. Agres estará siempre en mi vida, en mi corazón, en mi realidad de artista y de hombre.”

RAMÓN

ANTONIO CASTELLÓ CANDELA

En el texto que leí en el Salón de plenos del Ayuntamiento de Alcoy con ocasión del triste y, para mí, doloroso fallecimiento de Ramón Castañer, el día dos de enero de este mismo año, tuve que hacer mención, sin nombrarlo, del pueblo de Agres. No era necesario. El paisaje estaba definido en cada línea y el equívoco era imposible. Tampoco era la primera vez que glosaba a Agres. Mi vinculación con la antigua villa, sus gentes, su paisaje y su historia venía de atrás, de muy atrás. Entre los recuerdos que conservo, ya desdibujados por la edad, está la visión de unos azulejos en la iglesia contándonos el incendio de la ciudad de Alicante a la altura de mis ojos. Y, al recordarlo, pienso: ¿cuántos años hace de eso? y, ¿cuántos años tendría yo si las encendidas llamas estaban a la altura de mis ojos? Lo que sí recuerdo perfectamente es a mi madre, puesta la mantilla, rezando arrodillada en la iglesia del convento.

Después, mucho tiempo después, de la mano de la amistad de Ramón y de Pepa, otra visión, otro mundo, igual de sugerente, pero más cercano, más cálido, más afectivo y más intemporal en el sentido de pérdida de noción del tiempo al instalarnos en un determinado escenario.

Indefectiblemente, con cada visita, al aproximarme, la vista de Agres y de su entorno montañoso me hacía sentir cada vez más pequeño, más frágil y más insignificante. La grandeza y la belleza me abrumaban. Recordaba aquello que había escrito en una ocasión: [...] *Pero Agres también es frescor nacido de las entrañas de las peñas en los cristales de sus aguas, transparente en su delgadez y dura para ser mordida para apagar nuestra sed. Agua que alivie nuestra ansia y nos haga sentir parte de esa misma naturaleza de donde nace. Honda y misteriosa, nacida generosa para nuestro goce desde hace ya siglos. Agua y nieve; nieve y agua. L'Habitació, La Cava Gran, del Buitre, El Malladar... Pozos colmados de nieve y de historia durante siglos para disfrute y alivio de quien quisiera acudir a su fresca consistencia.* [...]. Y sentía/sentíamos, también, que a la llegada, gozaríamos de ese bien natural que es la amistad y volveríamos a ser nosotros mismos.

En la caseta de don Facundo o el *mas de Botella*, —tanto monta, monta tanto— justo en la arista de una esquina, al pie del pequeño y mudo campanario, con el sol de la atardecida tintando de amarillo toda la Valleta, Pepa y Ramón salían a recibirnos. Entonces, Ramón levantaba su bastón como gozosa palma de bienvenida. Siempre, siempre era una fiesta. Las novedades de la familia, los hijos, los nietos, los amigos, libros, cuadros, exposiciones, recitales, proyectos...

¡Y la grandeza del paisaje observándonos con la indiferencia de la perennidad!

Ramón pintando en su estudio del Mas de Botella

Ahora, mientras escribo estas líneas, siento cómo la primavera toma su aposento y pienso con el clásico que *el tiempo que ni vuelve ni tropieza* nos llevará a todos al verano, y Agres, sin Ramón, no será el mismo Agres. Será parecido, de la misma manera que una gota de rocío en una mata de tomillo de la Mariola es igual, idéntica a otra, pero no la misma. Nunca podrá ser la misma y, por ello, el mismo paisaje, su sol, sus gentes, la singularidad de todo ello no será el mismo. Faltará Ramón interpretando con sus pinceles este particular universo. El pintor, el artista, el genio resta sentado apoyado en su bastón en la misma orilla de la Estigia. Allí queda contándole a Caronte sus tareas y sus historias y la aventura particular de cada obra suya. La excusa dada para no subir a la barca y no cruzar la Estigia es simple: está esperando a Pepa...

[...] *El hombre afirma sus artes: tiento, paleta y pincel, y medita. Certezas, las pinzeladas van conformando el discurso de lo que nos quiere transmitir el hombre que pinta. De manera intrusa miramos, y quedamos presos del asombro, la admiración, el respeto y el goce de presenciar el milagro de la creación. El hombre pinta, no se cansa, no se rinde. Pinta porque pintar ha sido siempre su vida, la razón de su existencia. El susurrante silbido continúa. Mientras, en el valle, la plenitud del paisaje va decantándose lentamente. No importa, el genio del hombre ha fijado para siempre su grandeza.*[...].

AGRES EN EL RECUERDO DE RAMÓN

PEPA BOTELLA DE CASTAÑER

Ramón dice en su libro Autorretrato con Paisaje: "Yo conocí el pueblecito de Agres en el año 1948, era el mes de agosto. Un domingo cogí el tren de las seis y media de la mañana y a las siete estaba en el andén de la estación. Salió a recibirme el hermano de Pepa, llevaba un burrito para cargar mi equipaje y a la salida del andén, me dijo: - ¿Ves aquel puntito blanco en la montaña que está frente a nosotros? Pues allí vamos.- A mí me pareció lejísimos. Emprendimos el camino que nos conducía al pueblo, no por la carretera sino por un atajo, por el que tardamos tres cuartos de hora en llegar.

El pueblecito parecía de cuento. Había un bar en el que el café todavía se hacía en un cazo y se molía poniendo el grano sobre las hojas de un periódico y arrastrando con fuerza por encima una botella de anís.

La boticaria era la telegrafista, y su casa una tienda de todo: telas, antigüedades, joyas, ungüentos, medicinas y el tac-tac del telégrafo que en ocasiones sonaba insistente, porque estaba algo sorda."

Y Ramón quedó vinculado a Agres, a sus gentes, a sus costumbres, a sus paisajes, a sus actos festivos participando, y a los actos culturales colaborando.

Todos los años, cada verano, pintar en Agres era una parte importante de su obra y de su vida: las flores, el tomillo, el espliego, la manzanilla..., toda la esencia de la flora silvestre y la montaña, y el pueblo que se encarama para buscar a la Virgen, a la que él pintó con tanto amor, y la sombra de los cipreses, y el silencio de los pinos, y la paz de los olivos; todo formaba parte de lo que él llamaba, la serie de "La Mariola", con títulos tan poéticos y sugerentes como: *EL SILENCI DEL BOSC, L'OMBRA DELS PINS, SOL DE PONENT, DALTA DEL CANTALAR, L'AGÜELA DELS DENTONS, CAMÍ DEL POBLE, LA TARDOR EN EL CANTALAR, SOL DE VESPRA, CAMÍ DE LA MOLA, CASETA DE DON FACUNDO EN BOIRA, NEU EN LA MARIOLA, XIPRERS DE LA PRIMERA JORDANA, EL PLA DEL CONVENT, L'OLIVERA A PLE SOL, CARRASQUES DE LA MOLA, POSTA DE SOL.*

La obra pictórica de Ramón permanecerá en el tiempo y con ella el nombre de Agres. Todo perdura por amor, y yo sé que él tiene el recuerdo de este pueblo, y tiene todo mi amor hasta que pueda decirle: "**yo te quiero, soy yo**"

EN RECORD DE RAMÓN CASTAÑER

ANTONIO FRANCÉS PÉREZ (*Alcalde d'Alcoi*)

Agres i Alcoi estan units per un fantàstic pont d'aromes de romer i d'espíglol, un mar de paisatges d'ametllers i pins solcat per segles de vida comuna i compartida. Cultura, patrimoni i natura que conformen una identitat comuna bastida a colps d'història.

Les gents d'Agres i d'Alcoi mantenen un vincle invisible i indivisible, una comunicació que ens reconeix en un paisatge i un paisanatge pel qual sentim la mateixa estima. I fruit d'aquest ancestral amor al territori que ens fa de nexe, ha estat constant l'intercanvi entre les dues poblacions. Un flux de vivències, d'idees i coneixements, de tradicions i celebracions populars, i també de cultura i art.

En els darrers anys un artista de la talla de Ramón Castañer ha personificat aquest mutu afecte entre les dues localitats. És per tothom sabut que el pintor, quan abandonava la seua residència a Madrid, es delia per retrobar-se amb els seus i amb allò seu; i Alcoi i Agres comparten la seua benaurada presència. Els dos vessants de la nostra Mariola han compartit així la joia de ser bressol dels seus pinzells, colors i formes. Sobre la tela ens queda la constància perpètua de l'amor que l'artista va professar per ambdós racons d'una mateixa terra.

Alcoi es pot ben felicitar d'haver teixit, amb la figura d'aquest gran artista, unllaç encara més ferm i sòlid amb Agres. Una relació que dia a dia seguirà enfortint-se com ho fa des de segles enrere, perquè Agres i Alcoi no som pobles agermanats: som pobles germans.

